

TELEGRAFUL ROMANU.

Nr. 96.

ANULU XXV.

Sibiu 416 Decembre 1877.

Telegraful Romanu ese Dumineca si Joi'a, la fie-care doue septemani cu adausulu Foisioerei. — Prenumeratiunea se face in Sibiu la espeditur'a foiei, pre afara la c. r. poste cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate cátra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sibiu este pre anu 7 fl. v. a., iar pre o jumetate de anu 3 fl. 50 cr.

Pentru celelalte párti ale Transilvaniei si pentru provinciile din Monarchia pre unu anu 8 fl., iera pre o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru strainetate pre anu 12 fl., pre o jumetate de anu 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru ant'a óra cu 7 cr. sirulu, pentru a dóu'a óra cu 5 1/2 cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Nr. 2810 Scol.

Cerculariu

Cátra tóte oficiele protopresbiterale, cá inspectorate tractuale de scóle.

A venitu la cunoscenti'a acestui consistoriu, ca directorii, comitetele si alte organe ale nóstre scolastice dau la invetiatori atestate de servitiulu loru numai cu simpl'a subscriere fára aplicarea sigilulu oficiosu, ba de multe ori nici nu dau numeru acelor atestate; din acestu defectu nu numai ca se póte nasce dubietate asupr'a autenticitati acelor atestate, dar' s'aru poté presupune ca cei cari le-au datu n'au fostu competenti de a liberá atari atestate, si póte s'aru poté probá chiaru si falsitatea loru, de unde aru urmá neplaceri si pentru cei ce le-au datu si pentru cei ce le posedu

Pentru incungiurarea acestoru inconveniente de o parte, si de alt'a pentru cá la o eventuala pensionare a invetiatorilor sa se póta luá in justa considerare atestatele despre anii loru de servitiu, (tit.) Domni'a Ta esti invitatu a avisá pre directorii locali de scóla, pe comitetele scolastice, cu unu cuventu pe organele scolastice din districtulu inspectoratulu (tit.) Domniei Tale, cá la estradarea atestatoru de servitiu pentru invetiatori, pre lánge subscrierea respectivulu organu competentu, sa se aplice totu-déun'a si sigilulu oficialu si numerulu de gestiune alu protocolulu, sub care s'a datu acelu atestatu.

Din siedinti'a consistoriulu archidiecesanu tienuta in Sibiu, la 26 Novembre, 1877.

Pentru Escelenti'a Sea, D. Archiepiscopu si Metropolitu:

N. Pope'a m. p.
archim. si vicariu archiepiscopescu.

Nr. 1941 Scol.

Este in generalu cunoscutu, ca inaltulu ministeriu ungurescu regescu de culte si instructiune publica a opritu unele cárti de a se intrebuintiá cá manuale de invetiamentu in scóle preste totu si prin urmare si in scólele nóstre confessionale române. Pentru cá organele nóstre scolastice si in specialu invetiatorii si profesorii de pre lánge institutele nóstre, din nesciintia séu din nebagare de séma sa nu cada in abaterea de a intrebuintiá in prelegerile loru acele cárti séu manuale oprite si prin urmare sa nu vina, chiaru fára vin'a loru in pericolulu de a fi trasi in judecata: se comunica ací (in aculus) unu conspectu, asiá precum ni s'a impartasitu de cátra in. ministeriu, despre tóte acele cárti si manuale române, cáte suntu interdise pána astadi de a se folosi in scóle.*)

P. T. Domni'a Ta vei comunicá cáte unu esemplariu din acelu conspectu la tóte scólele din comunele de sub inspectoratulu P. T. Domniei Tale cu scopu, cá invetiatorii si profesorii sa se feréscu, chiaru in interesulu loru, de a se folosi cu acele cárti in prelegerile ce dau eleviloru si studentiloru in scóla.

Despre cártile ce se voru oprí de ací inainte din scóle vei fi incunoscentiatu din tempu in tempu, precum acele ni se voru impartasi de cátra

*) S'a publicatu in „Tel. Rom.“ Nr. 64.

inaltulu ministeriu u. r. alu culteloru si alu instructiunei publice.

Din siedinti'a consistoriulu archidiecesanu tienuta in Sibiu la 26 Novembre, 1876.

Pentru Escelenti'a Sea, D. Archiepiscopu si Metropolitu:

N. Pope'a m. p.
archim. si vicariu archiepiscopescu.

Nr. 2280 Scol.

Prin acést'a esti insarcinatu D-Ta a substerne acestui consistoriu cu posibil'a urgintia unu conspectu despre toti invetiatorii dela scólele din comunele districtulu de sub inspectoratulu D-Tale.

1) numerulu curentu, 2) numele de botezu si de familia alu invetiatorulu, 3) numele comunei unde este scól'a, 4) salariulu invetiatorulu, 5) déca este numitu definitivu séu provisoriu, 6) déca are atestatu de calificatiune ori bá, 7) de cându servece cá invetiatoriu, 8) observári.

Cu acést'a ocaziune P. T. Domni'a Ta esti invitatu a avisá si propriamente a sommá pre toti invetiatorii, cari n'au atestate de calificatiune, cá in terminu de unu anu dela 12 Ianuariu 1878 incependu sa se supuna esamenulu de calificatiune, cáci la din contra nu voru mai poté remáné in functiune.

Din siedinti'a consistoriulu archidiecesanu tienuta in Sibiu, la 36 Novembre, 1877.

Pentru Escelenti'a Sea, D. Archiepiscopu si Metropolitu:

N. Pope'a m. p.
archim. si vicariu archiepiscopescu.

Resbelulu.

Sibiu, in 3/15 Decembre.

Amenuntele despre caderea Plevnei nici astadi inca nu ne au sositu. Multe si varii se scriu, se vorbescu si se telegraféza si pentru raportoru este greu a culege grauntiele adeverulu din mass'a mare a materialulu ce-i sta la dispositiune. Atátu este constatatu, ca nu armat'a aliata de impresurare a atacatu trupele turcesci, ci Osman-pasi'a, silitu prin total'a lipsa a proviantulu s'a incercatu a sparge cerculu ce 'lu inclestase de atát'a vreme. Luni in 10 Decembre n. Osman-pasi'a si-a dirigiatu trupele sele in 3 directiuni si anume: o parte cátra nord-vestu intre Gorni-Etropolu si Gorni-Dubnik, a dóu'a parte spre sud in directiune cátra „muntele verde“ si a trei'a parte spre nord in directiune cátra Opanci. Partea a trei'a avea sa esecute numai unu atacu simulatu. Partea trupeloru dirigiata cátra nord-vestu la Gorni-Etropolu a fostu comandata de insusi Osman-pasi'a. La Opanci si la Gorni-Etropolu turcii au inaintatu pána in redutele rusesci si s'au luptatu cu mare bravura. Regimentele rusesci, cari aperau redutele fura tare decimate si de abí se mai tieneau, cându artileri'a brava romána prin tirulu admirabilu a scosu pe turci din transiciele rusesci. La Opanci, unde erau románi, turcii au resbitu a luá fortificatiunile, inse románi, viteji cum suntu, au facutu unu asaltu si au luatú ierasi redutele. Cu acést'a ocaziune, románi au prinsu intrég'a colóna turcesca, 7000 de ómeni

cu multe tunuri. Prisonierii turcesci au lapedatu armele si au defilatu inaintea Domnitoriulu románu. Regimentulu 13 de dorobanti va escortá pe prisonierii acesti'a la aducerea loru in tíera. Ataculu asupr'a „muntelui verde“ fu indatu respinsu de generalulu Skobelev, care a persecutatu pe turci si a intratu deodata cu turcii in Plevn'a. Divisiunea II romána, care ocupá Griviti'a, a intratu indatu, dupa ce s'a incinsu lupt'a, in Plevn'a, si astfeliu románi au fostu cei dintái in Plevn'a.

Astfeliu Osman-pasi'a a ajunsu intre dóue focuri. Inaintea sea avea pe generalulu Ganetzky cu dóue divisiuni de granatiri si in spate pe generalulu Skobelev cu trupele dela „muntele verde“ si pe románi din Griviti'a. Ne mai fiindu nici o scapare Osman-pasi'a, care intr'aceea fu usioru ranitu, a capitulatu fára conditiune cu tóta armat'a sea. Dupa „Presse“ din Vien'a unu oficieru de ulani aru fi fostu acél'a, care a adusu scirea tiarulu dicendu-i: „Majestate! Plevn'a este la picioarele Majestátei Vóstre!“ — Tiarulu a intratu Mercuri in Plevn'a, unde a facutu lui Osman-pasi'a o visita, dandu indereptu sabi'a, in recunoscentia pentru viteji'a dovedita. Si Domnulu Romaniei a felicitatu pe Osman-pasi'a pentru curagiulu seu. Perderile rusiloru in lupt'a dela Plevn'a suntu, dupa scirile oficiale, 57 oficieri si 1792 soldati. Prisonieri s'au facutu 36,000 turci si s'au luatú 77 tunuri.

Eri s'a publicatu in Belgradu proclamatiunea, care vestesce trecerea frontiereloru turcesci prin trupele serbesci. Si románi, precum anuncia „Politische Correspondenz“ voiescu a mobilisá unu corpu nou de armata de 80,000, care are sa remana, in tíera pentru aperearea eventuala a frontiereloru Aceste sciri autentice arata pe deplinu incátu suntu basate sperantiele de pace!

Despre situatiunea la Plevn'a inainte de catastrofa aflámu in epistolele private de mai josu urmatóarele:

De lánge Plevn'a, 5 Nov. 1877.

Vei fi presupusu, intielesu si auditu, ca in catrau mi-amu luatú sborul sub circumstantiele eveneminteloru presente; deci amu numai a Te incunoscentiá, ca de presentu me afu in armat'a romána III divisiune, 2 brigada, 2 regimentu de infanteria, II batal., 3 compania, la asediulu Plevnei si pána acum nevatematu, intregu si sanatosu. Strapatie si suferintia de totu feliulu 'ti poti inchipuí, ca avemu destule; ci le suportámu tóte cu pacientia si resignatiune, fiindu conscii de scopulu sacru, pentru carele ne sacrificámu. Cá sa ai o idea despre viéti'a militaria la unu asediu, 'Ti schitiédieu aici in scurtu câte-va momente: Aséra veniramu din gard'a dela servitiulu de avantposturi; astadi tóta compani'a se afla de diminétiá dusa la lucru la facere de gabione (cosiuri ce se punu pe margine la intaritari si se umplu cu pamentu), si la sapare de siantiuri si fortificári; eu me afu singuru in cortu si lánge unu foculetiu. 'Ti scriu aceste siruri pe dosulu ploscei pe genunchi; soldatii din taber'a nóstra intinsa intr'o caldare de dealuri lucra un'a si alt'a, aducu lemne, apa, curatia arme, spala, sapa la bordeie etc.; indareptulu ta-

berii cánta music'a unu marsiu in variatiuni dupa ari'a! „fóia verde de cícoré“, si cu acestea se amesteca si concertulu tunurilor nóstre, a celoru rusesci din stánga si respunsulu celoru turcesci dinaintea nóstra.

Máne iera mergemu in avantposturi 24 óre, pe cóm'a unu dealu in siantiuri sub forturile turcesci Griviti'a si Bucovu, de cari ne desparte o vale angusta, si cari se afla vis-a-vis de dealulu nostru pe altu dealu la distantia de 600—700 metri, ér' cu nisce siantiuri traverse mergemu pána in fundulu valei Bucovului sub numitele forturi la distantia de 200 si 300 metri de gardele turcesci. Focuri se schimba mereu, si mai de une-díne abí scapau de 5 glóntie timentite asupr'ami, cându mergeamu pe cóst'a délului la siantiurile inaintate. Unu obusu 'mi gaurise si sfarticase si pándi'a de pe cortu, ca eramu inainte aprópe tare cu taber'a, norocu insa ca nu a fostu nimenea atunci in cortulu nostru. Dar' astfeliu intemplári suntu la ordinea dilei cu rániti si morti etc. Ieri nópte éra detera rusii unu atacu dupa mediulu noptiei, fiindu noi in garda; in partea nóstra insa numai focuri isolate s'au schimbatu; ci amu statu in qui vive tóta nóptea, fiindu insciintiatu de sér'a. Asta nópte ne alarmara éra pe la mediulu noptiei in urm'a unoru focuri dese si plecaramu spre intarirea liniei nóstre, de unde numai spre diua ne-amu reintorsu. Astfeliu decurgu mereu; de repausu e putiena vorba, si cându repausámu numai cá iepurele. Cu tóte acestea ostirea romána este de o tienuta laudabila si de buna sperantia, mai alesu sciindu ca Plevn'a cátu de curendu va cadea. Soldatii nostri suntu fórté rabdatori, lucratori, si la focu bravi si curagiosi fára temere. — Noi transilvaneni suntemu 4 insi — in acestu regimentu alu 2-lea, unulu insa s'a bolnavitu si s'a tramisu in spitalu la Craiov'a. Vei fi bunu si vei scrie si acasa mangaindu cu deosebire pre iubít'a nóstra maica. 'Ti scriu acestea in asteptarea si ajunulu altoru eveneminte mai mari decidiátore de sórtea Plevnei si specialu póte si de a nóstra — cá sa sciti, ce m'amu facutu. De nu cum-va vei vedea, ca armat'a romána s'a retrasu in Romani'a pána la 15 curen-tei, nu credu sa ne mai retragemu.

Ibidem Nov. 17.

In conescu cu cele dela 5 a curentei 'Ti mai scriu de óre-ce nu puti espedá epistol'a, fiindu post'a mai departata, — cum-ca la 14 si 15 ale aceste'i a fostu planuitu, sa mai dámu nisce atacuri asupr'a siantiuriloru si forturiloru turcesci, si mersesemu deja din 30-lea prin traversa in nisce siantiuri, dise „paralele“ pána in valea mai susu descrisa a Bucovului, sub acestu fortu si Griviti'a, spre a fi aprópe câte-va companii, ce érá sa mergemu inainte si a asteptá acolo diu'a de 14; a remasu insa ataculu din cauza ca a inceputu o vijelia grozava, o plóia cu ninsóre in unire cu unu crivetiú teribilu de rece, incátu amu fostu silitu, a ne reintórce inca nóptea in tabera plinu de noroiu si pána la tebera de apa. Acum'a nu se scie, ce vomu mai face la Plevn'a, mai davomu atacuri, séu vomu asteptá pána voru ajunge turcii nu numai sa postésca postulu Craciunulu, ci sa lu si-ajune. De retragerea armatei románe nu mai

este vorba, ci vomu plecã mai vertosu inainte, se suna, ca regimentulu nostru spre Lom-Palanc'a. Din caus'a frigului vomu duce-o cam reu, ca pentru iórna nu suntemu provediuti de ajunsu... Alimentati'a este suficienta pentru sustinerea vietiei.

Mai deunadile ne visitã Mj. Sea Tiarulu Russiei si-si exprimã multiamirea de tienut'a nõstra; iéra in a 12-a a. c. serbaramu luarea Oraviei (Rahovei), unde Alteti'a Sea Domnitoriulu laudã armat'a romãna si o incuragiã spre alte fapte. Se traserã salve de tunuri si cã sa fia si de folosu multe in turci. Astadi iéra se audu rusii mormaindu cu glasu din tunuri, bagu séma si-au perdutu si ei paciinti'a cu Plevn'a. Fii bunu respundemi, si dëca cumv'a nu-ti causëdia epistõlele de aci vr'o genantia sêu compromitere, Te voiu mai insciintiã si eu despre ale nõstre.

Se dice ca in Plevn'a suntu multi unguri. Fii sanatosu! *Ieronimu*

„Monit. Romaniei“ comunica dela teatrulu resbelului urmatõrele:

In diu'a de 8 Novembre, serbarea sãntiloru arhangeli Mihailu si Gavrilu, s'a seversitu pe platoulu de lângã satulu Poradim unu Te Deum in onõrea A. S. I. Marelui Duce Mihailu, fratele Majestãtiei Sele Imperatului si comandantu alu armatei din Caucasu. Majestatea Sea Imperatulu, A. S. I. Marele Duce Nicolae, M. S. Domnitoriulu, A. S. I. Marele Duce Sergie, A. S. R. Principele Arnulf de Bavari'a, A. S. Principele Battemberg, si suitele Imperiale si domnesci, asistau la acestu serviciu divin. Detasiamente din tõe regimentele gardi imperiale erau fatia la acësta ceremonia. Generalulu Cernatu, comandantulu armatei romãne dinaintea Plevnei, generalulu Manu, siefulu artileriei acesteia armate, si colonelelu Falcoianu, siefu de statu-majoru-generalu, venisera spre a felicita in numele trupeloru romãne pe Majestatea Sea Imperatorulu pentru onomastic'a di a augustului seu frate, si au asistatu la Te-Deumulu savãrsitu la Poradim. La acea'si ora, se celebrã acësi oficiu divin la cuartierulu generalu alu armatei romãne. Dupa terminarea sãntei slujbe, trupele au defilat inaintea Majestãtiei Sële, si Domnitoriulu a mersu de a luatu dejunulu cu Imperatulu. Inaltimea Sea s'a intorsu apoi la cuartierulu seu, unde a lucratu mai multe ore cu d-nii Cernatu si Manu. Domnitoriulu a primitu in acea di unu respunsu telegraficu fõrte cordialu din partea A. S. I. Marelui Duce Michailu, multiamindu i pentru felicitarile ce Inaltimea Sea i tramisese atãtu pentru luarea cetãtiei Karsului, cãtu si pentru diu'a sea aniversara.

In fati'a Plevnei, bombardamentulu din partea nõstra asupr'a pozitiiiloru inamice a urmatu pe tõta lini'a.

Joi 9 Novembre, I. S. Domnitoriulu a primitu de diminëtia pe principele Bariatiniski, generalu-adjutantulu alu Majestãtiei Sële Imperatului, si apoi a plecatu cu A. S. principele de Battenberg de a inspectatu fortulu *Aleksandru*. De acolo Inaltimea Sea a mersu la fortulu *Tudoru* care inchide valea spre Bucov'a si indreptëza foculu seu asupr'a acestui satu. Aci Inaltimea Sea primu depesi'a despre ocuparea Rahovei de trupele nõstre si trecu in revista cãte-va detasiamente de trupe din divisi'a 2-a. Cëti'a deveni asiã de dësa, in cãtu Domnitoriulu nu mai putu continuã inspectiunea sea si se întõrse la marele seu cuartieru generalu. Aci Inaltimea Sea primu raportulu telegraficu despre scufundarea de cãtre bateriile nõstre dela Calafatu a unui monitoriu turcu, precum si alte amenunte asupr'a luãrei Rahovei.

Sciintiele oficiale primite pâna acum asupr'a acestui importantu si stralucitu faptu alu armeloru romãne suntu urmatõrele:

In urm'a intielegerei dintre comandantulu-siefulu alu armatei imperiale a Dunarei, A. S. I. Marele Duce Nicolae, si comandantulu-siefulu alu armatei de impresurare a Plevnei, M. S. Domnitoriulu, se hotarise a

se atacã Rohov'a, spre a se luã inamiculu acea linie de operatiune si de aprovizionare a armatei sële inchisa in Plevn'a, a-i ridicã acelu punctu de reazemu a unei incercãri de retragere spre Vidinu sêu a unui ajutoriu ce-i aru fi pututu veni de acolo pe acea cale, a largi bas'a de operatiune a armatelor de preste Dunare si a luã in fine, din posesiunea otomana unu punctu, de unde amenintã necontentitu malulu stãngu alu Dunarei pe partea romãna, si de unde osmanii indreptasera dejã si puteau inca sa mai indrepteze agresiuni armate in contr'a teritoriulu nostru. Ataculu asupr'a acesteia localitãti importante si bine intarita avea sa fia indeplinitu de armat'a romãna si de trupe cu totul in afara de acelea cari iau parte la impresurarea Plevnei.

I. S. Domnitoriulu dase D-lui ministru ad-interim la resbelu, cu ocaziunea venirei sele la marele cuartieru domnescu, instructiunile sele in priviati'a operatiunei hotarite. Spre acestu sfersitu, detasiamentulu de trupe care ocupã lini'a de etape si de operatiune a armatei romãne, intrunite sub comand'a d-lui Slanicënu, si care se compunea de 5 bataliõne de infanterie, 10 escadrõne de calarasi, 5 baterii de artilerie cu 22 tunuri, avea sa esecutive ataculu Rahovei. Generalulu-majoru din suit'a Majestãtiei Sele Imperatorulu Russiei, d. baronu de Meyendorf, detasiatu din corpulu d-lui generalu Gurko, preste Vidu, cu brigad'a sea de rosiori, unu regimentu de ulani rosii si dõue baterii calaretie, un'a romãna de 8 sub comand'a capitanului Epites, si alt'a rusësca, avea ordinu sa mërge asupr'a Rahovei si sa iã parte la operatiunile dirijiate asupr'a acestui orasiu intaritu. Generalulu Meyendorf, ajunsu inaintea Rahovei, ceru a intari cavaleri'a sea, si care se compunea de unu batalionu din 1-lu regimentu de dorobanti.

Dupa ce stabilira comunicatiunea si intielegerea intre densii, generalulu Meyendorf si colonelu Slanicënu hotarira a atacã Rahov'a in diu'a de 7 Novembre. Trupele acestui din urma aveau sa esecutive ataculu realu asupr'a pozitiei inamice despre resaritu, pe cãndu generalulu Meyendorf, cu cavaleri'a sea si putien'a infanterie de care dispunea, avea sa esecutive demonstratiuni amenintatõre spre apusu de Rahov'a spre a atrage in acea parte fortiele inamice si a inlesni ataculu principalu alu colõneloru colõnelului Slanicënu.

In diu'a ficsata, miscarea incepu de ambele pãrti ale pozitiei inamice, pe drëpt'a si pe stãng'a Rahovei, miscare sustienuta si de foculu bateriiloru nõstre din Bechetu. Trupele colõnelului Slanicëanu luptara cu mare bravura. Pe la orele 1 dupa amëdia, generalulu Meyendorf, care, printr'unu focu viu si bine indreptatu alu bateriiloru romãna si rusa si prin aretarea fortieloru sele de infanteria si de cavalerie, incepuse demonstratiunile sele ofensive inca inainte de ataculu colõnelului Slanicëanu spre a distrage pe inamicu in partea sea, primu sciintia ca ataculu nostru spre Estu erã opritu de inversunat'a resistentia a inamicului, ca detasiamentulu nostru din drëpt'a sea, de si se facuse stapãnu pe o reduta, erã opritu in ataculu seu, si colõnelulu Slanicëanu cerea spre a i se inlesni operatiunea, cã generalulu Meyendorf sa impinga cãtu se põte mai vigurosu ataculu in partea sea. Atunci generalulu trimise dõue companii din batalionulu de dorobanti ce avea cu densulu, sub comand'a majorului Mateescu, spre a dá asaltu redutei turcesci ce avea in facia. Cu cea mai mare intrepiditate si resolutiune, dice generalulu Meyendorf in raportulu seu, aceste dõue companii inaintara in foculu bine nutritu alu redutei inamice aperata de o garnisõna mai numerosã: ele se repedira in siantiulu redutei pe care se facura stapãne. Comandantulu lor, maiorulu Mateescu fu ranitu gravu de dõue glõntie in capulu trupele sele, capitanulu Merisiescu luã comand'a si urmã cu barbatie lupt'a. Aprõpe jumetate din efectivulu acestoru eroice companii fu pusa afara din lupta. Artileri'a prin foculu ei, rosiorii si ulanii luptãndu cã infanterie sustienura in modu eficace ataculu pe partea de vestu a Rahovei. Intre acestea surveni nõptea si lupt'a fu suspendata de

ambele pãrti; trupele nõstre cãscigasera pozitii inaintate, dar' inamiculu, cu tõe perderile ce suferise, nu fusese inca isgonitu din Rahov'a.

In diu'a de 8 Novembre, starea lucrurilor remase aceiasi cã in diu'a precedentã. In nõptea de 8 spre 9, inamiculu, vediendu miscarea de incongiurare ce trupele nõstre incepuserã a esecutã spre a-lu cernã si a-i taiã retragerea (generalulu Meyendorf trimisese preste nõpte intregulu batalionu de dorobanti la podulu de pe Ogost, pe unde numai inamiculu putea trece artileri'a si colõnele sele de bagagie, cu ordinu a se retransiã la ambele capete ale podului si a se opune acolo energicu, la trecerea inamicului), simtiendu, pe de alta parte preparativele de a incepe ataculu ce se faceau din partea nõstra atãtu pe tiermulu dreptu alu Dunarei cãtu si pe celu stãngu, de unde generalulu Lupu, comandantulu trupeloru de observatie, incepuse preparative spre a trece unu batalionu de dorobanti pe pontõne, preste Dunare si a luã garnisõn'a Rahovei in spate, turcii ne mai cutezãndu a asteptã lupt'a, incepura miscarea lor de retragere si iesira din Rakov'a, indreptãndu-se spre podulu dela Herlec. Batalionulu de dorobanti retrasiatu la capetele podului, si care avea ordinu a-lu aparã pâna la estimitate spre a dá timpu cavaleriei generalului Meyendorf si trupeloru detasiamentului colõnelului Slanicëanu de a sosi si a strivi pe inamicu, prevestitu de inaintarea inamicului prin vedetele nõstre cari 'si deschisera foculu repliãndu-se, batalionulu de dorobanti primi pe turci cu o viua impuscatura. O lupta din cele mai inversunate se incinse aci intre eroiculu batalionu de dorobanti comandatu de capitanulu Merisiescu si tõta forti'a turcësca din Rahov'a care se suiã la mai bine de 2000 õmeni si care luptã desperatu spre a strabate pe acestu podu, singurulu pe unde putea sa-si trëca artileri'a si colõnele sele de munitiuni si bagagie, cãci riulu Ogost n'avea altu si malurile ripõse si nivelulu ridicatu alu apeii nu permiteau trecerea pe altu punctu. Generalulu Meyendorf nu dispunea de alta infanterie spre a sustienë batalionulu nostru, trimise insë repede bateri'a romãna sub escort'a a dõue escadrõne de rosiori spre a se asiediã pe inaltimile cari dominau podulu si a anfilã calea de retragere a inamicului si o padure preste gãrl'a Skit, unde inamiculu adapostea fortiele sele si de unde, prin foculu artileriei sele, voiã a-si deschide drumulu dela podu. Tirulu artileriei nõstre comandata de capitanulu Epites fu de mare precisiune si ajutoriu pentru resistenti'a braviloru dorobanti si opru, pentru momentu, furi'a atacului inamicului asupr'a podului. Generalulu Meyendorf trimise si bateri'a rusësca spre a intari foculu bateriei romãne. Turcii inse nu abandonara deseversitu incercarea lor si incepura iërasi ataculu cu o nõua inversunare asupr'a acelu podu, care le erã absolutu necesaru pentru retragerea lor. Atunci bravulu capitanu Marisiescu, printr'o cutezatõre si indrasnëtia inspiratiune, schimbã rolurile in critic'a pozitiiune in care se aflã si din asaliatu deveni, la rendulu seu, asaliantu. Elu iesu cu batalionulu seu din transieuri, si vitejii dorobanti se repedu asupr'a turciloru cu baionet'a. Inamiculu este surprinsu de indrasnëtia si impetuositatea acestui atacu, si, vediendu ca este preste putintia a fortiã trecerea podului, elu restõrna care cu corturi, cu saci de faina si de orezu in Ogost, la unu punctu mai in josulu apeii spre povernisurilë si rovinele despre Dunare, improvisãndu astfelu repede unu feliu de digu. Elu deshama pe de alta parte tunurile, abandonãndu chesõnele si punendu atelagiurile la lafete; turcii incepu a fugi, dãndu chiaru prin apa, unde multi dintr'ensii perira. In acestu momentu, cavaleri'a generalului Meyendorf, rosiori si ulani, sosescu cõd'a colõnei inamice, sabrëza escort'a si face vre-o 50 prisionieri, facendu-se totu-deodata stapãna pe convoiulu de bagagie si munitiuni continute in 147 care cu cai si boi.

Froic'a resistentia a batalionului 1 din 1-lu regimentu de dorobanti la podulu dela Herlec pe care turcii nu-lu putura fortiã cu tõe desnadajduitele lor atacuri, tienuse dela

õr'a 4 diminëtia pâna la õr'a 9. Batalionulu avu in acësta lupta perderi de inregistratu; dar' impregiurulu podului, a câmpiei si a mlastineloru din pregiuru s'au gasitu diacentu 200 de cadavre turcesci.

Indata ce se angajase lupt'a la podu, unu detasamentu de rosiori fusese tramisu in recunõscere spre a vedë, dëca inamiculu evacuase pe deplinu Rahov'a si, constatandu acësta detasiamentulu ocupa orasiulu, sosindu peste putinu si batalionulu de dorobanti din Bechetu.

Rosiorii si ulanii se pusera in gõna inamicului si culesera in drumu prisionierii; insa inamiculu, profitandu de perfect'a sea cunoscintia a locurilor, de mlastinele, ripele si vagaunele dealuriloru cari se coboru spre Dunare, luase unu drumu pe cõst'a acestoru dealuri, intre dãnele si Dunare, si alesese unu taremu pe care cavaleri'a nu putea operã. Astu-feliu le fu cu putintia turciloru a castigã drumu si a disimulã fug'a lor spre Lom-Palanc'a, si cavaleri'a nõstra fu silita a abandonã urmarirea.

Orasiulu intaritu Rahov'a erã in posesiunea nõstra.

Materialulu care a caditu in manile nõstre, atatu prin convoiulu luat de la inamicu cãtu si celu aflatu in cetate, este urmatorulu: unu tunu de fonta calibru 9, cu care erã armata un'a din redute, doue chesõne cu avantu-trenurile lor pline cu munitiuni de artilerie calibru 9 (luate de cavalerie), 183 ladi cu cartusie de infanterie, 45 ladi cu obuse, mitralii si srapnele, o pudrerie cu obuse de 9 care s'a gasitu la un'a din bateriile inamice, 2 ladi cu torpile si focõse percutante, mai multe arme de diferite sisteme, 92 corturi mari, 55 tarnacõpe, lopeti si casmale, mai multe obiecte de ambulãntia, mai multe vase si cazane mari pentru facerea pilafului si mangale, mai multe putini mari cu untu si unu depositu insemnatu de provisiuni continendu aproximativu peste 3,000 kile grãu, porumbu si orzu. Afara de acestea, cavaleria a mai gasitu, prin satele din prejuru, aprovizionãri mari facute de ostirea turcësca.

Totalulu trupeloru nõstre cari au luat parte la acësta lupta a fostu de 5050 õmeni. Fortiele inamice erau de aprõpe 3,000 õmeni, avendu insa superioritatea pozitiiiloru avantajõse si bine intarite. Perderile nõstre au fostu: 2 oficiari superiori ucisi: maiorii Jene si Giurgescu; 2 oficiari sup. raniti: locot-colõnelu Maldarescu si maiorulu Mateescu 2 oficiari inferiorii ucisi: locotenenti Radovci si Bordeanu; 3 oficiari inferiorii raniti: sublocotenenti Popescu, Spirovici si Ghica Grigore. In trupa amu avutu 128 morti si disparuti si 171 raniti. Perderile inamicului au fostu multu mai mari; numai impregiurulu podului de la Herlec diceau cã la 200 de cadavre ale sële; totu cam atatu s'au gasitu impregiurulu intaririloru sële din Rahov'a, afara de raniti. S'au facutu vre-o 60 de prisioneri.

Joi, 10 Noembre, I. S. Domnitorulu a mersu de diminëtia la Majestatea Sea Imperatulu si i a datu amenuntele cunoscute despre lupt'a dela Rahov'a si luarea acestui orasiu. Apoi Maria Sea s'a dusu la Marele Duce Nicolae la Bogotu, unde Domnitorulu a fostu caldurosu felicitatu de succesulu obtienutu de armat'a nõstra, succesu care are o insemnata importantia pentru operatiunile ulterioare. Inaltimea Sea a luatu aci dejunulu cu Marele duce in cuartierulu seu. A. S. Imperiala a purtat unu toastu in onõrea Domnitorului si a armatei romane, la care Inaltimea Sea a respunsu ca õstea romana este mandra de a castigã asemenea lauri alaturi cu gloriõs'a armata imperiala. Cu acësta ocaziuae, Domnitorulu a conferitu medalii nõstra de *Virtute militara* Marelui Duce Nicolae, dicandu'i ca nu numai ca A. S. Imperiala o castigase espunenduse foculu inamicu in rendurile ostirei romanesci in inspectiunile ce a facutu bateriiloru si trãnsieriloru romane, dara ca acestu semnu esprima inca, pelãnga sentimentele de cordiala amicitie ale Domnitoriului, si iubirea si respectulu ce armat'a romãna are pentru persõn'a comandantului siefulu alu armatei imperiale. Dupa acëst'a Domnitoriulu a tienutu

consiliu cu marele Duce si cu siefulu de statu majoru generalu alu armatei active imperiale, generalulu Nepokoitchiski, si de acolo Inaltimea Sea a mersu la Tuceniti'a spre a vedea pe ajutoriulu comandantulu armatei de impresurare a Plevnei, E. S. generalulu Totleben, care era inca totu bolnavu de accidentulu ce a avutu. Mari'a Sea a lucratu doue ore cu ilustrulu generalu, si la orele 6 ser'a, s'a intorsu in Poradimu (Va urmá).

Catastrofa Plevnei este nimicirea imperiului otomanu, stingerea din concertulu europénu a gloriosei natiuni mahomedane si periclitarea sororei natiuni magiare! Astfelu plangu si se tanguescu diurnalele magiare din capital'a Ungariei fara esceptiune si totu in acestu tonu li secundéza colegele germáne turcofile din Vien'a. Colónele loru gemu de „vai si iérasu vai!“

Eata cum se tanguiesce „Pesti Napló“ :

„Turci'a, persecutata de sórte, parasa si izolata de amicii simpatici dar' neputinciosi de a-i sucurge intr'ajutoriu, insielata de tradatori si aliati simulanti si sireti, trântita la pamentu de colosulu barbaru dela nordu aliati cu pigmeii vasali de odinóira ai stralucitei Pórté otomane, cu „Romani'a“, unu statuletiu pâna ieri alalta-ieri neinsemnatu si pusu sub tutel'a puteriloru mari europene, care cá unu vermuletiu se svercolea sub pétr'a incarcata de diamante si cristale a stapanului, se inchiná si târiá la piciórele gloriosiloru sultani Padischa, si astadi acestu pigmeu de statuletiu vasalu acatiatu cá lindin'a de pelea robusta a colosulu ursu, devení unu monstru, se facú servu fidelu alu gilotinistulu europénu, alu gelatulu moscovitu (hú szolga a muszka hohérnak) cá sa póta sugrumá si ucide nobil'a natiune turcesca si mai apoi sa fia in stare a infige pumnalulu si in inim'a natiunei magiare, sa o puna pe gilotina si sa o nimicéscá de pe fati'a pamentulu ingrasiatu cu sângele strabuniloru eroici — fii descendinti ai lui Árpád, si stapaniti de o miia de ani!“

Totu in acelu diariu mai cetimu :

„Plevn'a, bariér'a cea mai puternica in contr'a invasiunii moscovitiloru si a pigmeiloru aliati románi, — a cadíutu, pentru ca leulu de beliduce Osman-pasi'a in fruntea luptei crâncene fu vulneratu de glóntiele, — nu scimu de ale rusiloru séu ale militieloru romanesci incaltati in opinci si desconsiderati pâna in acestu resbelu. Ne prinde fórte mirarea, de scirile, ce ni le aducu telegramele din partea rusésca: cumca lui Osman-pasi'a era sa-i succéda a se mantú cu intrég'a sea armata, trecendu preste cadavrele rusesci, déca ticalósele de ostiri române nu se repediau de pe cóstele redutei Griviti'a si nu veniau intru ajutoriulu trupeloru de garde imperiali rusesci, cari déjà erau decimate si sdrobite de veementi'a foculu eroiciloru soldati turcesci.

„Asteptâmu detaiurile mai autentice despre acésta infricosia catastrofa pentru persecutat'a de sórte Turci'a; dar', déca se voru adevéri scirile telegrafice, încátu ni anuncia ele pâna in momentu, ca ostirile principelului Carolu au contribuitu multu la debelarea si in urma la umilirea nefericita a eroicei armate a lui Osman, precum si la intrég'a catastrofa, atunci nu mai avemu ce dice alt'a decâtu ca Russi'a 'si póte gratulá la acésta victoria castigata prin bravur'a armatei aliatulu seu.

Ce inse ne dóre si supera, ma chiaru ni revólta inim'a cumplitu este ingamfarea si cerbici'a neumana si neioiala a unui principe odinóira vasalu fatia de unu probatu si renumitu comandante turcescu, cum este Osman-Musir Gazi. Se dice, ca densulu inca cu doue dile inainte de a se decide a erumpe cu atacu din Plevn'a aru

fi iniciatu capitularea sub conditiuni demne de unu beligerante eroicu, si spre acestu scopu a si tramisu unu parlamentariu in cuartirulu generalu alu inimiculu panditoriu, anume cu o scrisóre adresata persónei marelui principe Nicolau; dar' acest'a desconsiderându scrisórea, refusa a o deschide macaru ci indrumá pre parlamentariu la principele Romaniei Carolu, cá la comandantele supremu celu recunoscutu de Imperatulur tuturor rasiloru. Parlamentariulu lui Osmanu, desí nu avuse mandatu de a se presentá lui, totusi o facú; dar' ingamfatulu de principe românescu (oláh fejedelem) si mascatulu de comandante supremu (álföhadvezér) respinse ori ce negociare de capitulare si astu-feliu leulu celu neinvingibilu, spaim'a infioratória a aliatiloru moscoviti-románi, eroiculu si victoriosulu Osmanu, fú silitu a intréprinde cu fortia iesirea, la care devení invinsu; dar' totusi nu-si depuse sabi'a in mânile perfide ale principelului român Carolu, ci capitulá espresu inaintea gloriosulu mare Imperatu Alesandru.“

Sibiu 29 Novembre.

(Diurnalistic'a magiara despre armat'a Romaniei. — Bravurile ostasiloru románi in resbelulu orientalu. — Impintenarea tinerimeii magiare-aristocrate la insufletire militara-belica!)

(Urmare).

Lumea nu cunoscea bine virtutea soldatulu român, pre care i-lu persiflau diurnalele reu-voitóre; inse o cunoscu din fapte necontestabile. O fóia engleza „Times“ publicá mai de una-di unu prea interesantu dialogu dintre atasiatulu militariu alu Angliei si alu Franciei, pe care-lu reproducé „Presse“ din Vien'a in Nr. 361 a. c. si care enaréza urmatorea episoada :

„Ambii atasiati mentionati facându o revista asupr'a transieceloru (siantiuriloru) dela redut'a Griviti'a au fostu frapatí vedindu pre ostasiu románi — dorobanti stându neclatiti in siantiuri pline de apa, ce ajunse pâna la briulu ostasiloru; englezulu reflectá francesulu; „ce minunati si otieliti suntu acesti feciori, me prinde mirarea cum nu intiepenescu de umediél'a atátu de frigurosa si periculosa; se vede ca suntu ómeni din clas'a poporulu mai nedelicatu — de rendu.“ Englezulu inse fú uimitu, cându unulu dintre bravii osteni respunse in limb'a franceza: „multiamescu dle de complimente; dar' intre noi suntu multi si de acei'a cari nu au crescutu totu pe munti si in câmpii!“ De aci se incinse apoi unu discursu si mai interesantu; englezulu fú curiosu a sci: ca cine este acelu tineru care grai frantiozesce? facú pre colegulu seu — atasiatu militaru francezu sa-lu intrebe si intrebându-lu, voiniculu ostasiu român indata i respunse in cei mai fini termini, ca este absolutu tehnicu d' Parisu si-lu chiama Rosetti!!

Vedi dle, dise francesulu colegulu seu englezu, — tineri cá acest'a se afla fórte multi inrolati cá voluntari in armat'a romána, si ei suntu nepretentiosi si resignatori la superbi'a de ranguri militare si de distinctiuni; se simtu prea fericiti si suntu ambitiosi a se poté luptá alaturea cu fii poporulu de rendu cu simplii gregari, pentru independinti'a si libertatea patriei! Dá asiá este, — vedu si recunoscu ca suntu bravi si curagiosi acesti tineri, dise englezulu; inse si turcii suntu asemene eroi pentru ca suntu fanatisati pâna la estremitate. Dá si turcii suntu curagiosi, inse ostasiu románi 'i intréu si li insufla frica mai mare de cátu cei rusesci, — reflectá francezulu. — Cum asiá dise englezulu: ai vedíutu D-Ta cu ce resolutiune si curagiu au aperatu turcii redutele Griviti'e, atacate de románi; ei mai toti au remasu morti in ele. Ei d-t'a vedíutu-i pre románi cum se urcau pe scári asupr'a redutei ce o luara cu asaltu! Si én spunemi rogute: cum distingí D-Ta eroismulu manifestatu in lupta ofensiva de curagiu fortiatu in positiune defensiva? Care ostasi au dovedíutu mai mare eroismu: turcii din de-

fensiva lasându se a fi strapunsi cu baionetele dorobantiloru, ori acesti'a cari cu baionete in asaltu luara redutele un'a câte un'a si le si dominara. Englezulu remase amatitu si uimitu la tóte aceste evenimente factice, deplinu constatate si de toti recunoscutu — numai „de diurnalistic'a magiara nu!“

Tóte acestea episóde de pe câmpulu resbelulu demustra in modu eclatantu virtutea si valórea cea adevérata militara a armatei române, carea cu mandria ocupa locu in concertulu resbelulu orientalu. Despectatorii si persiflatorii de odinóira cu fatia posomorita, luându-si inim'a in dinti, vrendu-nevrendu se vedu necesitati a-si manifestá si ei marea surprindere in acestu respectu. Asiá cetiramu mai de une-dile in fruntea foiei magiare „Hon“ Nr. 314, unu articulu de fondu din condeilulu celebrulu literatu magiaru, „Jokai“, prin care densulu depinge cu coloru poetice marea insemnatate a artei militare si absolut'a necesitate cá junimea aristocratiei magiare, in virtutea traditiunei si a renumelului strabuniloru eroici, sa nu degenereze in letargia, ci privindu la alte state, natiuni si popóre mari europene, sa véda cum esceléza junimea acelor'a, bunaóra cea din Germani'a si Franci'a in resbelulu dela 1870, apoi junimea Russiei in resbelulu actualu orientalu.

Enaréza dlu Jokai cum acea tinerime studiósá la diferite ramuri de sciintie nu s'a marginitu numai, a terminá cursurile in universitati si academii, ci terminandu-le s'au pusu cu seriositate si pe studiulu artei militare, din care au esitu invescuti cu cunoscintie perfecte strategice si tactice neaperatu trebuincióse si folosítóre pentru statu si patria mai vertosu in tempuri grele si amenintátóre, cum suntu evenimentele resbelice; apoi cine nu scie si nu cunosce bravurile reportate de cátra acei juni — mladitie ale marei natiuni germane, franceze si russe in resbele!

Punendu dlu Jokai aceste esemple la inim'a junimei aristocrate magiare, apeléza la simtiulu ei patrioticu si o impintena cá sa imiteze pre cea din statele mari europene, sa nu-si uréscá tempulu liberu, ci sa studieze cu diligenzia art'a militara, cá asiá la casu cându patri'a aru devení in periculu — de care in totu momentulu se pare amenintata — sa nu fia avisata numai la armat'a comuna, in care mai toti oficierii superiori suntu straini adeca nemagiari, si mai cu séma cei din fostele confinii militare desfintiate; pre cându — durere — fii natiunei magiare in lips'a de calificatiune mai superióra militara — chiaru si in militi'a teritoriala (honvédség) suntu inferiori, — si nu o ducu mai departe decâtu abiá pâna la suboficierii, corporali si sergenti!

E dreptu, dice dlu Jokai, ca numerulu junimei nóstre magiare este fórte marginitu încátu abiá ajunge la ocuparea posturiloru de ampoiati si diregatorii publici, cari posturi din punctu de vedere alu sublimei idei magiare si alu interesulu puru magiaru bine intielesu, nici nu potu fi lasate a se ocupá de individi de alte elemente nemagiare cu simtieminte contrarie sublimeloru idei magiare!!

Indigitárele acestea, ori-care cetitoriu le va pricepe; ér. noi ni le esplicámu asiá: ca dlu Jokai aru dorí cá tenerimea magiara sa nu remana inderetrulu celei din Romani'a, de care nu amintesce o iota; ba mai multu, ea sa ocupe pretotindenea posturi si in armata si in statulu civilu.

C s.

Dle Redactoru! In „Tel. Rom.“ nr. 91 aparú un'a corespondinti'a despre restaurarea represantantieii com. din Orestia. Ve rogu sa bine-voiti a dá locu urmatóreloru reflexiuni :

Este adevératu, ca acum 7 ani s'a facutu intre sasi, unguri si románi unu compromis, in urm'a cáru'a, fiesce-care nationalitate 'si alegea din sinulu seu 1/3 din numerulu intregu alu represantantieii. Dar' acést'a se facea totu-déun'a pre bas'a unei intielegeri prealabile inainte de alegere. Románii cá totu-déun'a si cu ocasiunea acést'a ce intielegere au facutu? Cându venira la ide'a de a se intielege in privinti a acésta, asteptara sa le cada mur'a in gura, cáci sasiu facura iérasu compromis cu ungurii, cum 'lu facuse románii in 1874 cându se alésa Dr. Tincu oratoru si odata deputatu la universitate cu ungurii. Cine e caus'a de acestu compromis s'a delaturatu si románii remasera isolati cá si mai nainte, si avisati la grati'a acestor'a?

List a celoru 9 rom. cari au venitu alesi, au decis'o ungurii si sasiu dupa ce au primitu inainte de consultárele loru asupr'a persóneloru, dar' compromisulu intre ei érá déjà statoritu — un'a lista recomandata de unu român, in care mai intáiu érá scrisu densulu, dupa acea tatalu seu, etc. totu ómeni pre cari i-au cam alesu si cei 28 (dintre 101) alegatori in 7 Novembre.

In urm'a acestei proceduri sasiu si unguri s'au afluu indispusi a primí list'a acést'a de aceea si-si-au permis a compune densii list'a celoru 9 rom. cari au venitu alesi anume: N. Popoviciu, Ios. Orbonasiu, Demetriu Eli, Claud. Vladu, Sim. Corvinus, Georgiu Baci, Nic. Barbu, Ioanu Stoianu si Nic. Trifu. In loculu acéstui'a la votare a intrunitu majoritate de voturi Irimie Boc'a, omu de caracteru. Pentru acesti'a s'a superatu si indignatu corespondintele.

Ce principiu a condusu pre corespondinte mai departe a pune in comunitate plugarii d-sele si a eschide majoritatea dintre cei de susu, lasu sa judece on. publicu.

Delegatiunea de 3, amintita de corespondintele si esmisa din partea celoru 28 alegatori in urm'a intrunirei din 7 Nov. dupa ce ungurii si sasiu facusera déjà compromis cu vre-o 8 dile intre ei — se duse la acesti'a sa recománde pre cei 9 alesi de densii, si ce sa vedi! unulu dintre acesti'a 3 denunciá in modu necorectu pre unii dintre cei mai de susu la sasiu intr'unu feliu la unguri intr'altu feliu. Pe lângá tóte aceste si pe lângá tóte opintirile corespondintelului ungurii si sasiu sustienura in list'a loru pre cei 9 de mai susu, acésta lista s'a tiparitu si inpartitu intre alegatori, pre acesti'a si románii de si dice corespondintele ca i-arú fi stersu au votatu de intrunira mai tóte voturile atátu a rom. cátu sasiloru si unguriloru, dovada protocolulu scrutiniulu.

Nici acea afirmare nu este adevérata, ca preotii nostrii, protop. N. P. si preot. G. P. aru fi lucratu in contr'a celui mai demnu membru de bisericá si scóla, pre care 'lu tiene numai corespondintele de atare, cáci sciindu-lu alegatorii orasiulu de mai nainte ca cine e, fiesce-care a avutu voia sa-lu stérgea séu sa-lu lase in lista fia român, fia unguru séu sasu, de ore-ce fiesce-care alegatoriu dispune liberu de votulu seu.

Apoi intrebu: Ce merite a facutu presiedintele comitet. parochiale N. Trifu orasiulu, scólei si mai cu séma bisericéi, elu figuréza numai cu numele de atare, dar' in fapta cu totulu altu cine-va e presiedinte acelu comitetu. Au dóra pentru acea merita asiá mare lauda, pentru-ca a sciutu cumperá in anulu trecut 7 drb. actii dela „Albin'a“ cu 700 siepte sute fior. v. a. bani gat'a din cass'a bisericéi fara scirea sinodulu parochialu? Au dóra pentru-ca au sciutu dá dimpreuna cu colegulu seu epítropu bisericéi 11 sute fiorini pentru repararea si acoperirea turnulu bisericéi de materialu asiá de bunu (si solidu) încátu ploându la anu in turnu cá afara, a trebuitu biseric'a din nou a mai spesá vre-o câte-va sute

fiorini? Au dóra pentru ca lasá dimpreuna cu vestmintele calusieresci, care sunt o proprietate scólei, a si le insusi coleg'a seu epítropulu bisericeii de a le lui si atunci cându altii staruiescu a face cátu de putienu venitu scólei, cu arangiarea de balu etc. nici vestmintele nu le potu capatá arangierii dela densii (cei de susu) cá sa se póta produce inaintea streiniloru cu jocuri nationali?

E tristu, ca románii din Orestia, in urm'a neintielegeriloru, devenira a fi avisati la grati'a streiniloru, dar' cine e caus'a la tóte aceste? póte chiaru urditióriu corespondintiei, cáci pána cându nu venise dela Sebesiu aici a esistatu cea mai buna concordia si intielegere intre románi in tóte causele nationale cátu si bisericesci.

Aceste cá respunsu la cele publicate in nr. 91.

Varietáti.

**** (Parastasu.)** Diu'a de *Sántulu Andreiu* s'a serbatu in modu solemn de cátra corpulu invetiatorescu, tenerimea scolara, si de cátra totu poporulu din Saliste.

Dupa finirea liturgiei s'a celebratu **Parastasu** pentru „**Marele Andreiu**“ de cátra preotimea locala cu asistenta numeroáa, la care ocaziune invetiatoriulu *Nicolau Ivanu* a tenuity o cuventare, in care a aretatu faptele si meritele **Marelui Archiereu**, si carea fu ascultata de cei presenti cu celu mai viu interesu.

Nu putem sa nu gratulámu din destulu junelui invetiatoriu pe carier'a-i nóua, — si sa dorimu cá scólele nóstre sa aiba in curendu totu astfeliu de invetiatori calificati si la culmea misiunii loru.

**** Unu nasiu curiosu.** — Unu marinaru in momentul de a muri, primesce pe confesoru. — Ti e impacata consciinti'a fiule? 'lu intrebá preotulu. — Dá, parinte; eu amu saversitu unu faptu bunu in viéti'a mea. Amu convertitu pe unu jidanu. — Cum acé st'a? — Omulu meu cadiuse in apa; eu m'amu repeditu dupa elu l'amu luatu de peru si i-amu disu: Voiesci sa fi crestinu? — Nu, 'mi respunde elu. — Astu-feliu l'amu cufundatu in apa. Apoi l'amu scosu din nou si l'amu mai intebatu odata, déca vrea sa fie crestinu. — Dá, dá, mi-a respunsu elu, vréu sa fiu crestinu. — Ei bine! i-amu disu, si l'amu lasatu sa móra cá crestinu.

**** Unu epizodu:** In spitalulu dela Turnu Magurele unu bietu soldatu ranitu de mórté, 'si dedea sufletulu.

Preotulu siedeá lánge elu cu luminarea in mána si-lu esortá sa resiste cu barbatie la ultimulu actu alu esistentiei pamántesci.

— Ai cugetulu impacatu? 'i dice preotulu.

— Dá parinte respunde, soldatulu, amu indeplinitu de curándu o faptu buna amu facutu pe unu turcu crestinu.

— Cum asiá? intrebá pop'a curiosu.

— Intrasemu in Griviti'a si unulu din Turcii cadiuti 'mi cere ajutoriu. Me apropiu de densulu sa-lu ridicu, dar' atunci elu scóte iataganulu si vrea sa me strepunga; cátu ai clipi din ochi l'amu si pocnit presté mána, de-i sarí cutitulu cátu colo. „Ajutoriu iértame“ 'mi repeta elu vediendu ca-i punu tiav'a puscei mele in pieptu.

Continuarea contribuiriilor de bani

pentru ostasii románi rániti din Romani'a.

(Colect'a XXX.)

Dela dlu Georgiu Chir'a invetiatoriu in Maceu 5 fl., apoi prin dlu *Melentie Boto* invetiatoriu in *Sieitinu*

cottulu *Cianadu* dela urmatorii domni contribuitori:

Teodoru Popoviciu parochu 3 fl., Alesandr'a Popoviciu 2 fl., Teodor'a Popoviciu 1 fl., Sofi'a Popoviciu 1 fl., Melentie Botto docente de clas'a II-a 2 fl., Demetriu Marcoviciu parochu 2 fl., Hermin'a Marcoviciu 1 fl., Georgiu Romanu docente de clas'a I-a 1 fl., Persid'a Romanu 1 fl., Maric'a Romanu 1 fl., Pavelu Mercea parochu 1 fl., Effi Popoviciu 1 fl., Petru Mesarosiu cassariu de contributiune 1 fl., Teodoru Rusu tutoru orfanalu 1 fl., Ladislau Marcoviciu adjunctu notariulu 5 fl., Pavelu Romanu epítropu prim. biser. 50 cr., Georgiu Achimasu cantoru 20 cr., Michaiu Truti'a economu 10 cr., Dimitrie Draganu econ. 1 fl., Antonie Gebelesiu econ. 20 cr., Dimitrie Costea cococariu 10 cr., Teodoru Romanu econ. 10 cr., Arcadie Draganu econ. 1 fl., Georgiu Bujiganu econ. 20 cr., Nicolae Mosiunégu juratu 20 cr., Constantinu Roscau clericu absolutu 1 fl., Nicolasiu Ars'a rotariu 10 cr., Iuonu Semlecanu economu, 10 cr., Paulu Maioru preotu gr. cath. 1 fl., Nicolau Maioru juristu absolutu in Oradea mare 1 fl., Iuonu Delimanu juratu 10 cr., Teodoru Precupasiu jude administrativu 50 cr., Emanuelu Kaufmann arendatoriu 2 fl., Gratianu Budo docente gr. cath. 1 fl., Eli'a Tóth studente de a VII clasa 1 fl.

laolalta 35 fl. 40 cr.

Sum'a: 40 fl. 40 cr.

Transportulu sumei din colect'a XXIX publicata in nr. 94 alu „*Teleg. Rom.*“ cu: 3068 lei 70 bani si 2685 fl. si 77 cr. v. a.

Sum'a totala: 3068 lei 70 bani si 2726 fl. 17 cr.

(Va urmá.)

Sibiiu, 12 Decembre 1877.

Iudít'a Macellariu
colectanta.

Continuarea contribuiriilor de obiecte

pentru ostasii románi rániti din Romani'a.

Dela *Elia Popu* invetiatoriu in *Siomcut'a mare* 10 kgr. scame; dn'a *Caliope Boiu* din *Sibiiu* 1 kgr. 2 dgr. scame; dn'a *Alesandrin'a Popoviciu* 1 kgr. scame si dn'a *Persid'a Romanu* din *Sieitinu* 50 dgr. scame.

Prin dlu *Demetriu Cuteanu* parochu si protop. onor. in *Sacadate* dela urmatorii contribuitori:

Veronic'a Cuteanu preutésa 2 camesi, 1 stergariu si 1 kgr. de scama, *Pompeli'a Cuteanu*, scolaritia 1 kgr. scama, *Vetur'i'a* si *Aureli'a Cuteanu* 1/2 kgr. scama, *An'a I Macsimu* 1 masa vergata, *Mari'a Radu* 1 stergariu, *Saft'a Nanu* 1 sterg. *Saft'a Antonie* 1 sterg. *An'a Donu* 4 legatóre, *Saft'a Andreiu*, *Saft'a A. Prie*, *An'a Zacharie*, *An'a Georgi Iancu*, *An'a Pavelu*, *An'a Hondr'a*, *Saft'a Tonchinu*. *Mari'a Liulea*, *Mari'a Toderu*, *Saft'a Podea*, *Saft'a Toderu*, *Mari'a T. Barbu*, *Mari'a C. Stefu*, *Mari'a Moisinu*, *Mari'a Stanciu*. *An'a Bucuru*, *An'a I. Iordachie*, *Mari'a Podea*, *Saft'a I. Petc'a*, *Mari'a I. Macsimu*, *An'a I. Petru Best'a*, *Elen'a F. Iosefu* *An'a Istodie*, *An'a Urcanu*, *An'a C. Georgiu*, si *An'a C. Cabuzu*, cu tótele impreuna 76 bandagie (legaturi).

(Va urmá.)

Sibiiu, 12 Decembre 1877.

Iudít'a Macellariu
colectanta.

Burs'a de Viena.

Din 3/15 Decembre 1877.

Metalicele 5%	63 95
Imprumutulu nat. 5% (argintu)	67 —
Argintu	105 20
Galbinu	5 65 1/2
Napoleonu d'auru (poli)	9 57
Valut'a nóua imperiale germána	58 95

Ad. 90. — 1877.

Concursu.

Incuviintiandu Prea Venerabilulu Consistoriu archidieceasanu prin Inalt'a sea ordinatiune dto 3 Nov. 1877. Nr. 2828 asiediarea unui capelanu in parochi'a *Tatoiu*, prin acést'a se escrie concursu cu terminu pána la 31 Decembre a. c.

Emolumintele suntu:

1. Dela 140 de fumuri cáte 8 cupe cucuruzu in bómbe.
2. Dela 70 fumuri cáte o di de lucru (claca).
3. Din tóte venitele stolari regulate prin comitetulu si sinodulu parochialu in 20 Novembre a. c. jumetate. Tóte acestea venite dau compute in bani sum'a de 230 fl. la anu.

Doritorii de a ocupá acestu postu de capelanu au de a-si asterne concursele sele instruate conformu statutulu organicu pána la terminulu susu indigitatu la subscrisulu.

Alb'a-Iuli'a, 1 Decembre 1877.

In contielegere cu comitetulu parochialu.

Alessandru Tordosianu, m/p.
protopresbit. gr. or. de Alb'a Iuli'a.

1—3

Nr. 121.

Concursu.

Pentru ocuparea parochiei vacante de clas'a III *Ciung'a* in protopresbiteratulu gr. or. alu *Muresiului* se escrie concursu conformu maritei ordinatiuni consistoriale din 19 Februariu a. c. Nr. 406. B. cu terminu pána in 21 Decembre st. v. a. c.

Emolumentele suntu:

1. Cas'a parochiala cu curte si gradina laolalta au o aria de 978° pentru celelalte cladiri aflate pe acestu locu, fiindu ale repositulu preotu pána cându se voru rescumperá din partea parochiei, se voru platí interese anuali.

2. 5 jugere 1015° agru, 3 jugere 1029° fenatiu, 2 jug. 760° padure (tufe) 1 jugeru, 1294° cimiteriu si pasiune.

3. Dela 57 familii cáte o feldera de cucuruzu sfármitu.

4. Stol'a usuata in comuna; din cucuruzu si stola tertialitatea e a cantorelui.

Doritorii de a ocupá acésta statiune au a-si asterne concursele instruite conformu statutulu organicu pána la terminulu indicatu la subscrisulu prin post'a ultima, *Maros-Ujvár*. Sántu-Benedicu, in 17 Novembre, 1877.

In contielegere cu comitetulu parochialu.

Artemiu Crisanu, m. p.
adm. protopopescu.

3—3

Nr. 111. — 1877.

Concursu.

Pentru ocuparea parochiei vacante de clas'a III-a *Blasielu* protopresbiteratulu *Ternavei-inferiore*, se escrie concursu in urm'a ordinatiunei prea Ven. Cons. archiepiscopu de dto 10 Novembre Nr. 2864—1877 cu terminu pána in 8 Ianuariu 1878 st. v. cându va fi si diu'a de alegere pre lánge urmatórele emolumente:

- a) Casa cu dóue incaperi, curte si gradina, precum si alte superedicate necesarie de economia.
- b) Portiune canonica de 14 jugere dintre care 10 jug. aratoriu 4 jug. cositura.
- c) Dela 160 familii cáte o ferdela de cucuruzu in bómbe.
- d) Venitele stolari statorite de sindulu protopresbiteralu.

Tóte aceste compute in bani dau unu venitu anualu de 400 fl. v. a.

Doritorii de a ocupá acésta parochia au a-si asterne concursele lor instruite conformu dispositiuniloru stat. org. la subscrisulu pána la terminulu susu amintitu.

Deagu 22 Novembre 1877.

In contielegere cu comitetulu parochialu.

Daniilu de Tamasiu,
adm. prot.

2—3

Edictu.

Melitonu Haid'a, din comun'a *Lo-manu* cerculu *S. Sebesiului* si-a parasitu legiuit'a sea socia *Iudit'a* nascuta *Ioanu Barbu* din *Petrifaleu* cerculu acela'si, trecendu in *Romani'a* mai bine de 3 ani de dile fára a se scí loculu unde se afla si fára de a dá vre-unu semn de viétiá in intervalulu acést'a se citéza prin acestu edictu a se presentá inaintea subsemnatulu foru matrimonialu in restempu de unu anu si o di dela datulu de josu, ori in persóna, ori prin unu imputernicitu alu seu, cáci la din contra procesulu divortialu urditu de socia'sea prin incus'a dto 20 Iuliu 1877 se va pertratá si decide si in absentia lui conformu prescrielor bisericeii nóstre.

S. Sebesiu, 23 Novembre 1877.

Scaunulu protopr. gr. res. cá foru matrimonialu.

Ioanu Tipeiu,
protop.

2—3

Anunciu.

Se cauta unu pedagogu románu pentru unu institutu privatu de baieti in *Romani'a* cu obligatiunea de a dá lectiune de clasele primarie. Conditiiunile suntu favorabili. Informatiuni la

V. Romanu,
in Sibiiu.

A esitu din tipariu dílele aceste:

1—3

AMICULU POPORULUI

calindariu pe anulu 1878

de
Visarion Romanu.

Anulu XVIII.

Cuprinsulu: **I Tecstu.** Cronologi'a, serbatorile, intuncimi, regintele anului, cele 12 luni adaogite cu calindariu istoricu, calindariu agronomicu (revediutu si inavutitu), calindariulu evreiloru, conspectulu lungimei díleloru, genealogi'a caseloru domnitóre, cursulu cáiloru ferate, calindariu postalulu, servitiulu telegraficu, mersulu diligentiiloru, despre timbre, térgurile, valórea cuponiloru.

In partea a dóu'a: Astrucatii, istori'a unei mari nenorociri, — Despre temperamentu de Dr. *I. Al. Lapedit*, — Despre insemnatatea testamentelor de Dr. *M...*, — Cazacii, — Despre ostasii turci, — Legea de usura. — **Agronomi'a:** Clasificarea pamenturiloru dupa plánté, — Cum are se fia unu celaru bunu? — Ingrasiarea porciloru, — Inimicii albinelor, — Tabela pentru poterea incoltítóre, periodulu vegetatiunei si greutatea de midilocu a celoru mai principale plánté agricole, — Mediculu de casa, — Poesii. — **Varietáti:** torpilele, notiie economice, margaritare, posne, annunciuri.

II Ilustratiuni: Antegarda de cazaci la pánda, matrozi turci, angagiári de basibozuci, recriti turci pélcándu in Asi'a, — prisionieri bulgari in Ruscineu, basi-bozeicii o torpila esplodándu.

Pretiuulu unui esemplariu 50 cruceri, cu tramitere prin posta 56 cr., — 10 esemplare 4 fl. 50 cr. — 25 esemplare 10 fl. — 50 esemplare 18 fl. 50 cr. — 100 esemplare 35 fl. —

Se póte trage deadreptulu dela editorulu **Visarion Romanu** din Sibiiu, cum si prin tóte librariile si venditórii sciuti.